

GAZİANTEP SMMM ODASI

Ağustos 2025

ÖZET

Bu rapor, son dönemde mükelleflere gönderilen izahat talepli yazıların kapsamı, yöntemi ve uygulamadaki etkilerini değerlendirmektedir. Standarttan yoksun, tekrar eden ve ölçüsüz yazılar; meslek mensuplarını ve mükellefleri zor durumda bırakmakta, ticari hayatı sekteye uğratmaktadır. Rapor; sahadan örnekler, tespitler ve çözüm önerileriyle birlikte, sürecin daha şeffaf, makul ve öngörülebilir bir yapıya kavuşturulmasını amaçlamaktadır.

**GAZİANTEP SMMM ODASI
YÖNETİM KURULU**

Gaziantep Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası olarak; son dönemde üyelerimizden ve mükelleflerden gelen yoğun bildirimler doğrultusunda, vergi dairelerince sistematik biçimde gönderilen **“izahat talepli yazılar”** ile ilgili yaşanan sorunları kamuoyunun ve ilgili kurumların dikkatine sunma sorumluluğu duymaktayız.

Söz konusu yazıların içeriklerine bakıldığında; özellikle aşağıdaki başlıklarda çok sayıda mükellefe **aynı formatta ve çoğu zaman gerekçesiz şekilde** yazı gönderildiği gözlemlenmiştir:

- **Finansman Gider Kısıtlaması (FGK):** Gider kısıtlaması hesaplamasına ilişkin eksik ya da hatalı uygulama iddialarıyla, birçok mükelleften izahat istenmektedir. Ancak bu yazılar, sistem verilerine dayalı olarak otomatik hazırlanmakta, gerçekte hatalı bir uygulama olup olmadığı kontrol edilmemektedir.
- **Bağış ve Yardımlar:** Gelir/Kurumlar Vergisi beyannamesinde gösterilen bağış ve yardım tutarları ile ilgili olarak, belge ve açıklama talep edilmekte; bu taleplerin bir kısmı daha önce ibraz edilmiş belgeler hakkında tekrar yapılmaktadır.
- **SGK Prim  demeleri:** SGK’ya yapılan prim ödemelerinin beyanlara yansıtılıp yansıtılmadığına ilişkin sistem uyarılarına dayalı olarak, mükelleflerden açıklama istenmekte; ancak e-Bildirge, muhtasar ve SGK veri entegrasyonu göz ardı edilmektedir.
- **Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler (KKEG):**  zellikle temsil-ağırlama, özel giderler ve ilave vergiye tabi işlemler kapsamında beyan edilen KKEG’ler hakkında, gerekçesiz biçimde detaylı döküm ve izahat istenmektedir.
- **E-Fatura Zorunluluğu:** Ciro sınırının altında olmasına rağmen bazı mükelleflere, sistemden otomatik olarak e-fatura geçiş zorunluluğu yazısı gönderilmekte; bu da hatalı uygulamaların yaygın olduğunu göstermektedir.
- **Geçmiş Sermaye  demeleri ve İndirim Talepleri:**  nceki yıllarda yapılmış sermaye artışlarıyla ilgili olarak 2024 yılında tekrar nakdi sermaye indirimi uygulanması durumunda, daha önce beyan edilmiş ve belgelenmiş işlemler hakkında yeniden dekont ve belge talep edilmektedir.

Bu yazıların;

- ** n inceleme yapılmadan otomatik şekilde gönderilmesi,**
- **Mükerrer talepler içermesi,**
- **Meslek mensubunu ve mükellefi gereksiz bürokrasiyle meşgul etmesi,**
- **Angarya dilekçe süreçlerine neden olması,**

gerek mesleki faaliyetlerin etkinliğini gerekse ticari hayatın olağan akışını ciddi biçimde aksatmaktadır.

Ekte bilgilerinize sunduğumuz kapsamlı raporda, bu yazıların uygulama süreçlerine etkisi örnek vakalarla detaylandırılmış; sahadan gelen geri bildirimlerle birlikte çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Sürecin iyileştirilmesi, ortak aklın ve uygulama birliğinin sağlanması adına; **siz değerli kurumlarımızın desteğini ve sürece aktif katkısını** bekliyoruz.

Gaziantep SMMM Odası olarak;

- Ortak istişare mekanizmalarının oluşturulması,
- İdari yazışmaların denetlenebilir, şeffaf ve gerekçeli hâle getirilmesi,
- Mükellef ve meslek mensuplarının haklarının korunması yönünde her türlü iş birliğine hazır olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

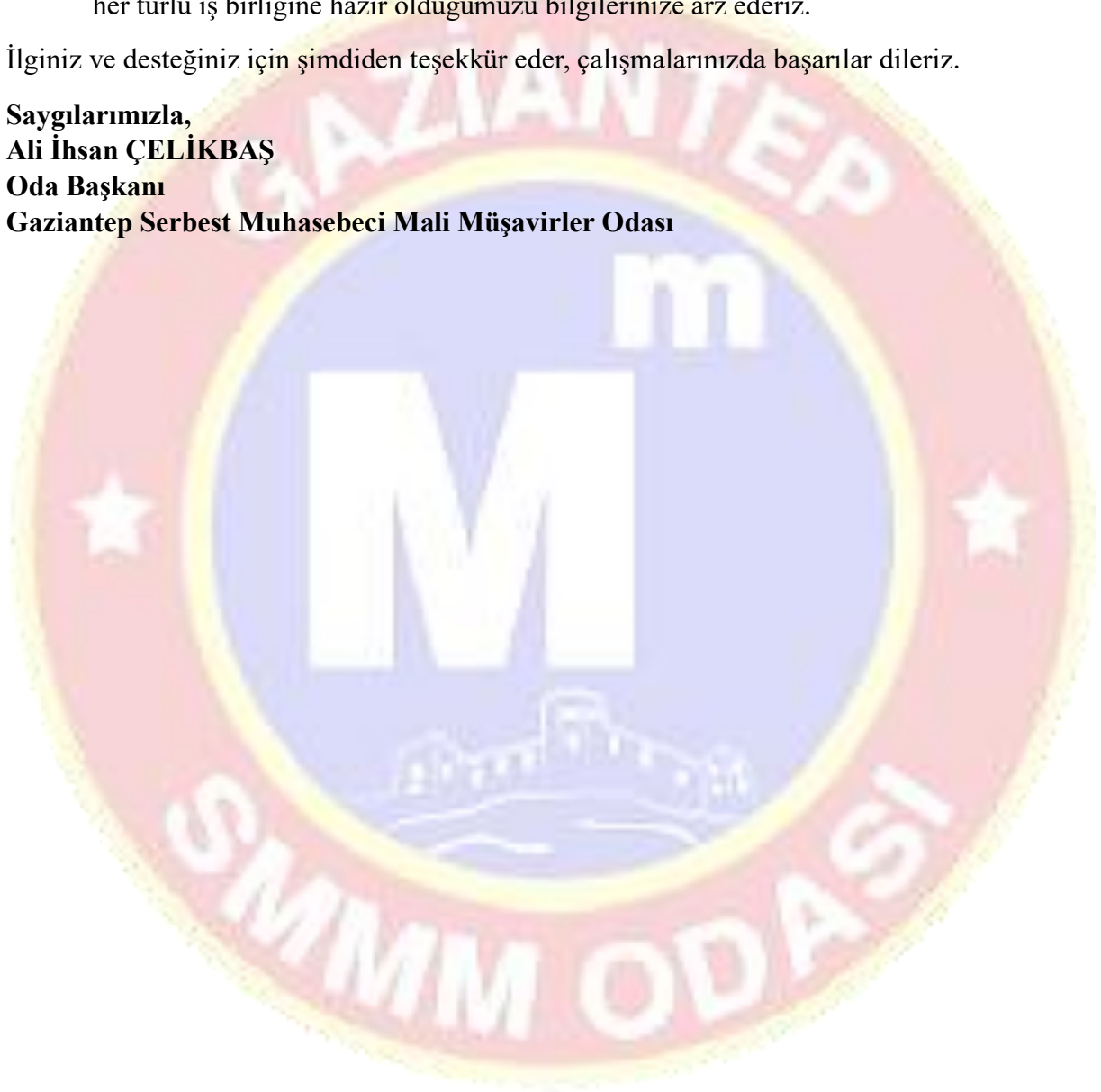
İlginiz ve desteğiniz için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Ali İhsan ÇELİKBAŞ

Oda Başkanı

Gaziantep Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası

RAPOR İÇERİĞİ

I. GİRİŞ – KONU VE KAPSAM

Son günlerde, vergi dairelerince mükelleflere ve dolayısıyla meslek mensuplarına gönderilen **izahat talepli yazıların** sayısında belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Söz konusu yazılar çoğunlukla;

- **Bağış ve yardım giderleri,**
- **Kasa bakiyesi,**
- **Ortaklardan alacaklar,**
- **Sermaye artışı,**
- **Finansman gider kısıtlaması,**
- **SGK prim giderleri**
- **Taşınmaz kazanç istisnası**
- **Kur korumalı kazanç istisnası**

gibi konularda yoğunlaşmakta olup, sistem tabanlı analizler doğrultusunda, **işlem büyüklüğü, mükellef ölçeği veya sektörel özellikler dikkate alınmaksızın** otomatik biçimde üretilmektedir.

Bu uygulamalar, mükellefler nezdinde **gereksiz panik ve güvensizlik**, meslek mensupları açısından ise **zaman kaybı, iş yükü artışı ve hukuki belirsizlik** yaratmakta; dolaylı olarak ticari faaliyetlerin sektöre uğramasına yol açmaktadır. Bu durum aynı zamanda, idare ile meslek camiası arasında olması gereken yapıcı iletişimi ve güven ortamını da zedelemektedir.

II. SAHADAN TESPİTLER VE ÖRNEKLER

Aşağıda, sahadan alınan gerçek örnekler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar tablo halinde özetlenmiştir:

Konu Başlığı	Gözlemlenen Uygulama Sorunu
Kasa Mevcudu	Günlük iş akışının doğal bir parçası olan 50.000 TL'lik kasa bakiyesi için dahi izahat istenmektedir.
Ortaklardan Alacaklar	Sadece 10.000 TL tutarında ortak işlemi için detaylı belge ve açıklama zorunluluğu getirilmiştir.
Sermaye Artışı	Küçük tutarlı artışlara karşı uzun ve karmaşık izahat formları talep edilmektedir.
Bağış Gideri	Tamamen yasal bir çerçevede, resmi derneklere yapılan bağışlar için dahi açıklama istenmektedir.

Konu Başlığı	Gözlemlenen Uygulama Sorunu
Finansman Gideri	Teknik bilgiye sahip olmayan mükelleflerden, karmaşık FGK hesaplamaları hakkında savunma istenmektedir.
SGK Giderleri	Prim Aralık ayına ait primin Ocak ayında ödenmesi halinde, ilgili gider KKEG (kanunen kabul edilmeyen gider) olarak kabul edilmektedir.

Bu örnekler, sistemsal denetimlerin uygulama pratiğine dönüşmeden, doğrudan mükellefe yüklenmesi neticesinde yaşanan çarpıklıkları açıkça ortaya koymaktadır. Vergi sisteminin dijitalleşme süreci elbette olumlu ve gereklidir; ancak bu sürecin kontrolsüz, tek yönlü ve yorumsuz algoritmalar üzerinden yürütülmesi, hem mesleğin sağlıklı icrasını hem de mükellef haklarını ciddi biçimde tehdit etmektedir.

III. VERGİ DENETİM SÜREÇLERİNDE MEVZUATA AYKIRI BASKI ALGISI

Sahadan alınan geri bildirimlerde; yapılan işlemin mevzuata tamamen uygun şekilde gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, bazı vergi müfettişlerinin “izahatın yetersiz olduğu” gerekçesiyle mükellefleri **düzeltilme beyannamesi vermeye yönlendirdiği**, bu konuda dolaylı baskı unsurlarının devreye sokulduğu ifade edilmektedir.

İzahatın kabul edilmediği durumlarda, **sanki ceza öngörüyormuş gibi bir algı yaratılarak**, mükelleflerin ve meslek mensuplarının yönlendirildiği uygulamalara sıklıkla rastlanmaktadır.

Bu tür uygulamaların:

- **Kamu idaresi ile mükellef arasındaki güven ilişkisini zedelediği,**
- **Meslek mensuplarını etik ikilemlere sürüklediği,**
- **Hukuka uygun işlemlerde dahi gereksiz beyanname revizyonlarına yol açtığı**

değerlendirilmektedir.

IV. MESLEKTAŞ GÖRÜŞLERİNDEN ALINTILAR

Uygulamada karşılaşılan sorunların daha somut şekilde ortaya konulabilmesi amacıyla, Gaziantep Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası’na ulaşan bazı meslek mensubu geri bildirimlerine aşağıda yer verilmiştir. Bu ifadeler, sahadaki gerçek durumu doğrudan yansıtmakta ve sistemin mevcut hâliyle oluşturduğu iş yükünü ve belirsizlikleri gözler önüne sermektedir:

“Kasa hesabında 40.000 TL bakiye bulunan bir firmama izahat yazısı geldi. Mükellefim, vergi idaresinden bu kadar küçük bir tutar için izahat istenmesine anlam veremedi ve işlemi iptal etme yoluna gitti.”

— *Serbest Muhasebeci Mali Müşavir, Gaziantep*

“Aynı konuda, aynı mükellef adına üç farklı tarihte birbirinden bağımsız olarak izahat yazısı geldi. Her birine ayrı ayrı cevap vermek zorunda kaldık. Bu durum hem mükellef nezdinde güven sorununa neden oluyor hem de zaman kaybına yol açıyor.”

— SMMM, Şahinbey

“174 Seri No’lu Gelir Vergisi Genel Tebliği açık olmasına rağmen, Aralık ayı SGK prim ödemesi Ocak ayında yapıldığı için gider kabul edilmedi. İlgili mevzuat sunulmasına rağmen yine de izahat talep edildi.”

— Mali Müşavir, Şehitkâmil

“Finansman gider kısıtlamasına ilişkin KKEG hesaplaması zaten teknik ve yoruma açık bir konu. Mükellefin konuyu kavraması mümkün değil. Fakat izahı mükelleften talep ediliyor. Bu da meslek mensubunu arada bırakıyor.”

— SMMM, Nizip

Bu görüşler, **uygulamadaki iletişim kopukluğunu**, mükellefe gönderilen yazıların **ölçüsüz ve gerekçesiz** biçimde iletilmesini ve **meslek mensubunun sürece yeterince dâhil edilmeden** idari süreçlerin yürütülmesini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Yorum ve geri bildirimlerin ortak noktasında; izahat talepli yazıların sistemden çıktığı şekliyle değil, **özenli bir ön inceleme, değerlendirme ve sınıflandırma sürecine tabi tutularak gönderilmesi gerektiği** yönünde güçlü bir beklenti bulunmaktadır.

V. TİCARİ HAYATA ETKİLERİ

Vergi idaresi tarafından mükelleflere gönderilen izahat talepli yazılar, yalnızca teknik bir iletişim aracı olmanın ötesinde, ticari faaliyetler üzerinde doğrudan ve ölçülebilir etkiler doğurmaktadır. Bu yazıların içerik ve yöntem açısından mükellef ölçeği ve işlem hacmi gözetilmeksizin sistematik şekilde iletilmesi, aşağıda özetlenen olumsuz sonuçlara yol açmaktadır:

1. Zaman ve Verimlilik Kaybı

Her bir izahat yazısına verilen cevap süreci, ortalama 2 ila 3 saatlik ek mesai gerektirmektedir. Meslek mensuplarının zaten yoğun olan beyan dönemlerinde bu yazılarla ilgilenmesi; hem ana faaliyetlerinden uzaklaşmalarına neden olmakta, hem de ofis içi iş akışını sekteye uğratmaktadır.

2. Müşteri Güveni ve İletişimi Zedelenmektedir

Mükellefler, kendilerine ulaşan bu yazıları genellikle “hata yapıldığı” ya da “vergi incelemesi başlayacağı” şeklinde algılamakta; bu da meslek mensuplarına karşı haksız bir sorgulama ve güven kaybı yaratmaktadır. İdareyle mükellef arasındaki doğal ilişki, meslek mensubu üzerinden gerilimli bir zemine taşınmaktadır.

3. İşlem Maliyetleri Artmaktadır

Basit tutarlı işlemler için dahi detaylı açıklamalar ve belge temini talep edilmesi, özellikle mikro ve küçük ölçekli işletmeler için ilave danışmanlık ve temsil maliyetleri doğurmaktadır. Bu durum, ekonomik sürdürülebilirliği tehdit eder boyutlara ulaşmaktadır.

4. Ekonomik Faaliyetlerde Duraksama ve Tereddüt

“Her an yeni bir yazı gelebilir” düşüncesi, mükelleflerde işlem yapmaktan kaçınma, bekletme veya iptal etme eğilimi doğurmaktadır. Bu durum, ekonomik hareketliliği yavaşlatmakta, yatırım ve karar alma süreçlerinde çekingenlik yaratmaktadır. Özellikle sermaye artışı, borçlanma ve bağış gibi teşvik edilen işlemlerin dahi idari yazılar nedeniyle ertelendiği gözlemlenmektedir.

VI. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Mevcut uygulamalarda yaşanan sorunların giderilmesi ve mükellef–meslek mensubu–idare üçgeninde sağlıklı bir iletişim ortamının yeniden tesis edilmesi amacıyla aşağıdaki çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır:

- 1. İzahat Taleplerinde “Eşik Değer” ve “Firma Ölçeği” Kriterleri Belirlenmelidir**
İzahat taleplerinin içeriği, mükellefin ölçeği (mikro, küçük, orta, büyük) ve işlem tutarlarına göre sınıflandırılmalı; belirli eşik değerlerin altında kalan işlemler için otomatik yazı gönderiminden kaçınılmalıdır. Bu sayede hem kamu kaynaklarının israfı önlenir hem de mükellef nezdinde oluşan gereksiz kaygı azaltılır.
- 2. Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı Çözüm Süreçlerine Dâhil Edilmelidir**
İzahat taleplerinin büyük çoğunluğunun Gelir İdaresi Başkanlığı veya Maliye Bakanlığı kaynaklı olmayıp, Vergi Denetim Kurulu’nun “Elektronik Teftiş” sistemi üzerinden üretildiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, çözüm arayışlarında Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı da doğrudan muhatap alınmalıdır.
- 3. Ulusal Standartta “İzahat Formu” Oluşturulmalıdır**
Tüm Türkiye genelinde uygulanabilecek, sade ve yönlendirici bir “standart izahat formu” geliştirilmelidir. Bu uygulama sayesinde hem ülke genelinde birlik sağlanır hem de meslek mensubu ve mükellef açısından süreç daha öngörülebilir hale gelir.
- 4. İdari Yazılar Sade, Anlaşılır ve Rehber Nitelikli Olmalıdır**
Gönderilen yazıların dili sadeleştirilmeli, teknik terim kullanımı asgariye indirilmeli; gerektiğinde örnek cevap şablonlarıyla desteklenmelidir. Bu yaklaşım, yazıların cezai değil, rehberlik edici ve bilgilendirici niteliğini güçlendirecektir.
- 5. Vergi İdaresi ile Meslek Örgütleri Arasında Ortak Teknik Komisyon Kurulmalıdır**
Uygulamalara ilişkin karar süreçlerine meslek odaları da dâhil edilerek, ortak bir teknik komisyon oluşturulmalıdır. Bu komisyon, sistematik hata içeren yazıların önüne

geçilmesini sağlayacak; izahat taleplerinin içeriği ve yöntemi üzerinde danışma mekanizması görevi üstlenecektir.

6. **Kamu Kaynaklarının Etkin Kullanımı ve İş Barışının Korunması Sağlanmalıdır**
Süreçlerin daha sade, verimli ve kontrollü yürütülmesi; hem idarenin hem mükelleflerin zaman ve emek açısından yükünü hafifletecek, aynı zamanda vergi güvenliği ile gönüllü uyumu teşvik edecektir. Nihai hedef; idari etkinliği artırırken mesleki iş barışını da sağlamaktır.

VII. TALEPLERİMİZ

Gaziantep Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası olarak; yaşanan bu yapısal sorunun yalnızca meslek mensuplarını değil, doğrudan **yerel ticaret ve sanayi hayatını** etkilediğini göz önünde bulundurarak, çözüm sürecine katkı sunabilecek tüm paydaşlarla **eşgüdüm içerisinde** hareket edilmesini gerekli görmekteyiz. Bu doğrultuda, aşağıdaki taleplerimizi kamuoyunun ve ilgili kurumların dikkatine sunarız:

- **Gaziantep Sanayi Odası (GSO) ve Gaziantep Ticaret Odası (GTO) tarafından,**

konunun **kamu otoritesi nezdinde gündeme taşınması** ve gerekli bilgilendirme girişimlerinin başlatılması yönünde destek ve katkı beklenmektedir.

- **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) bünyesinde,**

mükellef-temsilci-idare üçgenindeki izahat süreçlerinin sadeleştirilmesi ve rasyonelleştirilmesine yönelik özel bir **çalışma/çözüm komisyonu** kurulması önerilmektedir.

- **TÜRMOB aracılığıyla,**

Gelir İdaresi Başkanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile doğrudan görüşmelerin organize edilmesi ve izahat taleplerine ilişkin **uygulama birliğinin sağlanmasına** dönük teknik önerilerin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

- **Tüm bölgesel meslek örgütleri, ticaret ve sanayi odaları ile birlikte,**

ticari hayatı yavaşlatan, mükellef güvenliğini zedeleyen ve kaynak israfına neden olan bu uygulamalara karşı ortak bir duruş sergilenmesi ve gerektiğinde **koordineli aksiyon planı** oluşturulması talep edilmektedir.

EKLER

Raporda yer verilen değerlendirmelerin somut verilerle desteklenebilmesi amacıyla, aşağıdaki belgeler ekte sunulmuştur:

- **Anonimleştirilmiş İzahat Yazıları Örnekleri**

Mükellef bilgileri gizlenmiş olmak kaydıyla;

- Finansman gider kısıtlaması,
- Sermaye artışı,
- Bağış ve yardım giderleri,

– SGK prim giderleri
konularında gönderilmiş örnek izahat talepli yazılar yer almaktadır. Bu belgeler,
uygulamadaki standart dışılığı ve işlem hacmiyle yazı içeriği arasındaki orantısızlığı somut
olarak göstermektedir.

• **Meslek Mensuplarından Gelen Geri Bildirim Formu Özetleri**

Saha araştırmaları kapsamında toplanan yazılı geri bildirimlerin temsili ve gruplandırılmış
özetlerine yer verilmiştir. Bu özetler, uygulamanın meslek camiasında nasıl karşılık
bulduğunu göstermesi açısından önem taşımaktadır.

